

P.Z. br. 167

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-12/57
Urbroj: 50301-25/14-17-6

Zagreb, 14. rujna 2017.

Hs**NP*330-01/17-01/01*50-17-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 14-09-2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
330-01/17-01/01	65	
Urudžbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-17-04	-	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti potrošača (predlagatelj: Goran Aleksić, zastupnik u Hrvatskome saboru)
- mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 330-01/17-01/01, urbroja: 65-17-03, od 12. srpnja 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopunama Zakona o zaštiti potrošača (predlagatelj: Goran Aleksić, zastupnik u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti potrošača koji je predsjedniku Hrvatskog sabora podnio Goran Aleksić, zastupnik u Hrvatskome saboru, aktom od 12. srpnja 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Predlagatelj navodi da je ranijim Zakonom o zaštiti potrošača također bila propisana mogućnost za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, u skladu sa čime je pokrenut kolektivni postupak protiv osam banaka, u kojem je sedam od osam optuženih banaka osuđeno pravomoćnom presudom zbog ugovaranja nezakonitih, a time i ništetnih ugovornih odredaba o načinu promjene kamate jednostranom odlukom banke, i to presudom Visokog trgovačkog suda, broja: Pž-7129/13-4, te revizijom Vrhovnog suda, broja: Revt 249/14-2.

Nadalje, predlagatelj navodi da je ustanovljena sudska praksa o načinu obeštećenja te o načinu određivanja zastare u pojedinačnim potraživanjima dužnika čiji su ugovori o kreditu obuhvaćeni spomenutim presudama, obzirom da ih je već određeni broj donesen na temelju pravomoćne presude iz kolektivnog sudskog procesa. Predlagatelj, također, navodi da je do sada podignuto ukupno oko 3000 privatnih tužbi, a oštećenika ima zacijelo preko 100.000, te da sama kolektivna presuda nije bila jasna po pitanju ostvarenja prava potrošača, radi čega se potrošači ne odlučuju na pokretanje privatnog spora radi obeštećenja.

Također, predlagatelj navodi da bi se predloženim zakonom riješilo pitanje zastare kao i pitanje rješavanja obračuna potraživanja na temelju tužbenog zahtjeva za vraćanje preplaćenih iznosa kamata u slučaju kada je kamatna stopa ugovorena na nepošten način.

Predlagatelj smatra da će predmetni Prijedlog zakona ubrzati obeštećenje potrošača na način da se utvrdi obveza vjerovnika da o svom trošku izda ispravu s obračunom duga prema potrošaču-dužniku koja bi imala karakter ovršne isprave, da je teret dokazivanja pravilnosti obračuna na vjerovniku, da se uredi način obračuna preplaćenih kamata na način da je do 31. prosinca 2007. godine jedina primjenjiva kamatna stopa ona koja je početno ugovorena, a od 1. siječnja 2008. godine primjenjiva je kamatna stopa na temelju odredbi članka 26. stavka 3. Zakona o obveznim odnosima, gdje se propisuje da u slučaju kada kamatna stopa nije ugovorena mora biti primijenjena 1/4 zatezne kamatne stope, te da se limitira iznos zatezne kamate koju potrošač plaća vjerovniku na dospjela, a nenaplaćena potraživanja.

Nadalje, predlagatelj naglašava da bi se ovim Prijedlogom zakona omogućilo da i dužnici u konvertiranim kreditima iz CHF u euro valutu temeljem glave IV.a Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine, br. 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15, 102/15 i 52/16), imaju pravo na vraćanje preplaćenih iznosa kamata kao da su od početka ugovorili kredit s valutnom klauzulom euro, bilo prijebojem s preostalom glavnicom u kreditima koji su još uvijek u otplati, bilo isplatom razlike, ako se radi o otplaćenim kreditima.

Zaključno, predlagatelj navodi da će ovaj Prijedlog zakona doprinijeti da se izbjegnju buduće privatne sudske parnice u kojima potrošači traže obeštećenje na temelju pravomoćne presude iz kolektivnog postupka protiv osam banaka, što čini rasterećenje sudstva i izbjegavanje sudskih i drugih troškova za obje strane, i vjerovnike i potrošač-dužnike.

Vlada Republike Hrvatske ističe da je odredbama članaka 106. do 122. važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine, br. 41/14 i 110/15) uređen postupak zaštite kolektivnih interesa potrošača, a čime je u nacionalno zakonodavstvo prenesena Direktiva 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača (kodificirana verzija).

Zakonom o zaštiti potrošača uređen je postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača koji se pokreće pred trgovačkim sudom u slučaju kada su povrijeđena pojedina prava potrošača uređena Zakonom o zaštiti potrošača, kao i drugim propisima.

Ovaj postupak moguće je pokrenuti za povredu odredbi Zakona o zaštiti potrošača, te propisa koji su taksativno navedeni u članku 106. stavku 1. Zakona o zaštiti potrošača, a kojima su prenesene direktive iz područja zaštite potrošača, sukladno Direktivi 2009/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača, odnosno Dodatku I. ove Direktive, a koji sadrži popis direktiva, odnosno uredbi radi povrede kojih se može pokrenuti postupak za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

Propisi iz članka 106. stavka 1. jesu: Zakon o zaštiti potrošača u dijelu koji se odnosi na isticanje cijena, nepoštenu poslovnu praksu, nepoštene ugovorne odredbe, ugovore sklopljene na daljinu, ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija, ugovore o prodaji financijskih usluga sklopljene na daljinu, ugovore o pravu na vremenski ograničenu uporabu (*timeshare*), ugovore o dugotrajnom turističkom proizvodu, ugovore o ponovnoj prodaji, te ugovore o zamjeni; Zakon o obveznim odnosima u dijelu koji se odnosi na odgovornost za materijalne nedostatke i jamstvo za ispravnost prodane stvari, te ugovor o organiziranju putovanja; Zakon o elektroničkoj trgovini, Zakon o potrošačkom kreditiranju, Zakon o uslugama, Zakon o elektroničkim medijima u dijelu koji se odnosi na audiovizualnu medijsku uslugu, Zakon o lijekovima, Pravilnik o načinu oglašavanja o lijekovima, te Zakon o provedbi Uredbe (EU) br. 181/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o pravima putnika u prijevozu autobusima i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004.

Iz svega navedenoga razvidno je da se institut kolektivne zaštite potrošača primjenjuje na zaštitu prava potrošača iz različitih područja, stoga je Vlada Republike Hrvatske mišljenja da nije svrshodno dodatno uređivati postupak kolektivne zaštite potrošača za pojedino specifično područje u okviru Zakona o zaštiti potrošača, u ovom slučaju za područje potrošačkog kreditiranja.

Nadalje, u pogledu prijedloga odredbe kojom se propisuje kako ovrhovoditelj ne bi trebao predujmiti troškove ovršnog postupka, a budući da je pitanje troškova u ovršnom postupku uređeno Ovršnim zakonom (Narodne novine, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), Vlada Republike Hrvatske navodi kako bi ovakav prijedlog bio protivan osnovnom pravilu prema kojem ovrhovoditelj prethodno snosi troškove u vezi s određivanjem i provedbom ovrhe. Naime, iz troškova sudskih pristojbi se financira rad suda te se postavlja pitanje tko bi u tom slučaju snosio trošak angažiranja sudbene vlasti, troškove vještačenja i druge materijalne troškove (sud, protivna stranka).

Isto tako, u odnosu na prijedlog odredbe kojom se propisuje da potrošač ne plaća sudsku pristojbu u slučaju pokretanja sudskog postupka radi ishođenja isprave, odnosno da trošak vještačenja predujmljuje tuženik, Vlada Republike Hrvatske navodi da ista nije u skladu s općim pravilom Zakona o parničnom postupku kojim je propisano da troškove vještačenja, odnosno izvođenja pojedinog dokaza predujmljuje ona stranka koja ga i predloži, dok u odnosu na plaćanje sudske pristojbe Vlada Republike Hrvatske još jednom ističe kako se iz iznosa naplaćene sudske pristojbe financira rad suda, slijedom čega nije jasno iz kojih sredstava bi se u tom slučaju financiralo angažiranje sudbene vlasti u konkretnom slučaju.

Naprijed navedenim prijedlozima, mijenjala bi se osnovna pravila ovršnog i parničnog postupka, a koja izmjena zahtijeva opsežno promišljanje.

Budući da bi sve predložene odredbe Prijedloga zakona imale povratno djelovanje, Vlada Republike Hrvatske skreće pozornost na povredu članka 90. stavka 5. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) kojim je propisano da iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Martinu Dalić, potpredsjednicu Vlade Republike Hrvatske i ministricu gospodarstva, poduzetništva i obrta, te Natašu Mikuš Žigman, državnu tajnicu u Ministarstvu gospodarstva, poduzetništva i obrta.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković